

AMAJAMBO RUSANGI ATAHURITSE Y'INGURANE

Gukuraho inguzanyo): Gukuraho inguzanyo ni ikirangaminsi co kwishura inguzanyo mu gihe c'igihe biciye mu kwishura ubudasiba. Bishingiye ku nyungu n'igihe. Imbonerahamwe canke urutonde rw'ugukuraho amafaranga yerekana umubare w'amahera yose ashirwa ku giciro c'inguzanyo n'inyungu be n'igihe inguzanyo izokwishurwa. Inguzanyo zimwe zimwe zifise igihe kigufi kuruta urutonde rwo gukuraho amahera, ivyo bikaba bisobanura ko iyo inguzanyo irangiriye (canke "izoba imaze gukura"), hazoba hakiriho amahera y'intango.

Ikonte zishura): Igitigiri cose c'amahera yose ubucuruzi bufitiye abandi kubera ibikorwa canke ibintu bwamaze kuronka. Ivyo bihembo ntivyarishe kandi bikwiye gutangwa nk'inshingano z'igihe gito ziboneka ku rutonde rw'itunga nk'aho zifitiye uwundi mucuruzi canke ikigo.

Ikonte Zakira: Amahera yose asigaye afise abakiriya bataratanga ariko bakaba bamaze kuronka ikintu canke igikorwa. Kubera ko amahera atarakwishurwa, amahera akwiye gutangwa aca aba konti y'umutungo w'ubucuruzi kuko ubucuruzi buriko buritega ko amahera azoronka.

Itunga: Ikintu gifise agaciro keza k'amahera gitunzwe n' umuntu canke ubucuruzi.

Hari ubwoko bwinshi bw'itunga. Hariho ivy'ubutunzi bigaragara (nk'akarorero, ubutaka, imodoka, ibikoresho, ivy'ububiko) hariho n'ibintu bitaboneka (nk'akarorero, ivy'ubwenge). Itunga rishob ora gukoreshwa nk'ingwati kugira ngo umuntu abone inguzanyo.

Ifishe Ndinganizamutungo: Ifishi ry'ivy'ubutunzi ivuga mu ncamake itunga n'amadeni y'ubudandaji canke ishirahamwe mu gihe kanaka. Itandukaniro hagati y'umutungo wose n'amadeni yose rizwi kw'izina rya "uburinganire" canke "ubutunzi busanzwe".

Umujanama w'ubudandaji: Umuntu atanga impanuro canke ubumenyi mu vy'ubudandaji igihe umuntu ariko arakora ku mugambi wiwe w'ubudandaji, umugambi wo kwamamaza, ivyerekeye amahera, n'ibindi bijanye navyo. Batanga ubuhinga ku migenzo myiza yo gucunga amafaranga, ubuhinga n'ibikoresho. Abajanama mu vy'ubudandaji barashobora kugufasha imbere y'uko usaba n'inyuma y'aho uronkeye inguzanyo.

Ingwati: Itunga canke umutungo uwugurizwa atanga ku ngurane nk'ingwati y'inguzanyo, ishobora gufatwa n'uwugurisha iyo atayishuye.

Ikarata y'inguzanyo: Ikarata itangwa n'ikigo c'ivy'imari igufasha kugurana amahera ku rugero rwemejwe imbere y'igihe kugira ngo wishyure ibintu n'ibikorwa. Igitigiri c'inguzanyo gifatwa n'ikigo kiguha ikarita bishingiye ku manota y'inguzanyo ufise be n'amateka yawe.

Umukozi angana n'uw'igihe cose (Full-time equivalent employee (FTE)): Akazi kamwe k'igihe cose gafise nibura amasaha 30 y'akazi mu ndwi kangana n'Umukozi Umwe w'igihe cose(FTE) .

Inyungu yose: Inyungu yose iva mu kugurisha ibintu canke ibikorwa bijanye n'ibikorwa vya mbere vy'ubucuruzi imbere y'uko ukuramwo amafaranga (y' igicro c'ibicuruzwa, amafaranga y'imbere, n'ibindi)

Urugero rw'Inyungu: Ijanisha ry'amahera asigaye y'inguzanyo (canke amahera y'intango) wishura uwuguha inguzanyo nk'igice c'amahera wishura buri kwezi. Bigaragazwa nk'ijanisha (%) kandi ni igicro co gufata inguzanyo. VCLF itanga gusa inguzanyo zifise inyungu "zidahinduka", ivyo bikaba bisobanura ko inyungu idahinduka mu kiringo cose c'ingurane.

Amadeni : Inshingano y'amahera canke ingurane ukeneye kwishura.

Lien (Ingwati): Ikirego c'ubutunzi gitegekanijwe n'amategeko uwutanga ingurane ashira ku mutungo w'umuntu iyo afise ideni canke ingurane. Gushika ideni ryishuwe, uwugurisha aguma afise ikirego ciwe ku mutungo nk'umutungo ukoreshwa nk'ingwati ushobora gufatwa canke kugurishwa iyo ingurane idashobora kwishurwa.

Umurongo w'Inguzanyo: Inguzanyo itangwa n'uwugurisha gushika ku rugero runaka rwategekanijwe imbere y'igihe kugira ngo uwugurisha ashobore kuyikuramwo igihe bikenewe. Uwuguze ariha inyungu ku vyo baguze, kandi iyo amahera yose amaze kwishurwa, barashobora kwongera kugura gushika ku rugero rwategekanijwe.

Amahera y'Inyandiko z'Inguzanyo: Amahera y'Inyandiko y'Inguzanyo: Amahera y'igihe kimwe kugira ngo umuntu ashobore kwishura amahera ajanye no gutegura no gutunganya ivyangombwa vy'inguzanyo.

Itariki yo guheza : Itariki amahera yose asigaye afise ku ngurane canke ku murongo w'inguzanyo ashobora guhembwako.

Inguzanyo y'inzu : Amasezerano yemewe n'amategeko aho ikigo c'ivy'imari kiguriza amahera uwuguze kigafata ivy'ugufata iyo nzu kugira ngo kiyikoreshe nk'ingwati kugira ngo kiguze iyo ngurane. Uwugurisha atanga amahera kanaka kuri uwugurizwa, akayishura n'inyungu kandi mu kiringo cashinzwe. Igihe c'ingwati gisanzwe ni imyaka 30 mu gihe ibindi biva ku myaka 10 gushika ku myaka 25.

Amafaranga yinjiye : Amafaranga yose yinjiye hakuwemwo amahera akoreshwa.

Amahera y'Intango : Amahera y'igihe kimwe umuntu agurisha asaba kugira ngo ashobore kwishura amahera ajanye no gukora inguzanyo nshasha. Akenshi igaragazwa nk'ijanisha ry'amahera y'inguzanyo kandi igakusanywa igihe inguzanyo ifunga canke "itanguye".

Ukubikuza kwa nyene ubwite : Igihe nyen'ubucuruzi akuye amahera yo gukoresha we ubwiwe.

Ubutunzi bw'Umuntu: Urugero rw'ubutunzi bw'umuntu. Ivyo biharurwa mu kwongerako ikintu cose c'agaciro k'amahera ufise no gukurako ikintu cose ufise ko ideni.

Ingwati y'umuntu bwite : Isezerano ry'amategeko mu buryo bw'amasezerano yasinywe hagati y'uwigurira n'uwigurisha aho iyo ideni ritarishwe, uwo muntu atanga ingwati y'umuntu ku giti ciwe azokwitwararika amahera asigaye afise. Iyo uwuguze ananiwe kwishura, uwo muntu ubwiwe yishingira ni we afise inshingano yo kwishura iyo ngurane kuko bari bashizeho ingwati y'itunga ryabo bwite kandi basezeranye ko bazokwikorera umwenda. Abaguzi bashobora guhitamwo gusaba ba nyen'ubudandaji gutanga ingwati y'umuntu ku giti ciwe kugira ngo bashobore kuronka amahera no kumenya neza ko umwenda uzokwishurwa iyo ubucuruzi butazokwishura inguzanyo yabo.

Umutahe: Amahera y'intango yagurijwe biciye ku ngurane. Uko inguzanyo yishurwa, ni ko amahera nyamukuru umuntu akwiye guhabwa (canke "amahera asigaye") aragabanuka.

Icegeranyo c'inyungu n'igihombo : Kizwi kandi nk'icegeranyo c'inyungu, ico ni icegeranyo c'ivy'ubutunzi kivuga mu ncamake inyungu n'amahera yakoreshejwe mu kiringo kinaka, akenshi umwaka canke igice c'umwaka.

Amahera Ategekanyijwe gukora: Amahera ategekanywa kuzoba ari gukora mu bucuruzi muri kazoza mu kiringo kinaka. Ivyo bitangwa n'amahera yinjira n'ayasohoka ategerezwa gukorwa ashingiye ku makuru y'ivy'ubutunzi ariho ubu. Amafaranga yinjira ashobora kudondorwa nk'amahera yiyumviriwe ko azoronka aho amahera asohoka ashobora kudondorwa nk'amahera ubucuruzi butegerezwa gukoresha. Ivyo bimenyetso vy'ingene amahera azogenda na vyo nyene bishingiye ku makuru y'akahise be n'ingene bigenda.

Kugura Gutumiza Kugurana : uburyo bwo gutanga amafaranga y'igihe gito aho ikigo c'ivy'ubutunzi canke uwugurisha atanga umutungo ku bucuruzi kugira ngo bushitse itegeko ry'umukiriya ry'umwihariko, bikaba bituma ubucuruzi bushobora kwishura abaguzi no kwishura amafaranga y'uguhingura gushika umukiriya arishe ibicuruzwa canke ibikorwa.

Ideni ryahinduwe bisigura guhindura amasezerano y'imyenda asanzweho hagati y'uwigurisha n'uwigurisha, kenshi kugira ngo umuntu ashobore gutorera umuti ingorane z'amahera no gutuma uwugurisha agira umugambi wo kwishura uramba.

Inkomoko n'ikoreshwa ry'Ingengo y'Imari : Igikoresho c'amahera gikoreshwa mu kudondora inyungu n'amahera akoreshwa mu mugambi canke mu kiringo kinaka.

Intumbero ni ugusobanura aho ubutunzi bwitezwe ko buva n'ingene ubucuruzi buzokoresha ayo mahera.

Ingwati: Ikirego c'ubutunzi gitegekanijwe n'amategeko uwugurisha ashira ku mutungo w'umuntu iyo afise umwenda canke inshingano. Gushika umwenda wishuwe, uwugurisha aguma afise ikirego ciwe ku mutungo nk'umutungo ukoreshwa nk'ingwati ushobora gufatwa canke kugurishwa iyo inguzanyo idashobora kwishurwa.

Gutangura Urudandaza : Ishirahamwe riri mu ntango z'ibikorwa vyaryo kugira ngo ritegure igicuruzwa canke igikorwa c'abaguzi.

Ideni riciriritse: ryerekeza ku buryo bw'inguzanyo canke ingwati iri muni y'iyindi myenda mu bijanye n'ivyo kwishura imbere y'ibindi iyo ubucuruzi busenyutse canke iyo habaye ingorane z'amahera.

Amashami/Amashirahamwe: Ishirahamwe ry'amashami ni igihe irindi shirahamwe ("ishirahamwe rivyeyi" canke "ishirahamwe ry'amashami") rifise imigabane irenga 50% y'imigabane yose y'ishirahamwe ry'amashami. Ishirahamwe ry'abafatanyabikorwa ni igihe ishirahamwe ry'umuvyeyi rifise umugabane mutoyi (utari muni ya 50%) mu vy'ubutunzi bw'ishirahamwe ry'abafatanyabikorwa.

Ikiringo n'Inguzanyo y'Igihe : Igihe ni igihe categekanijwe imbere y'igihe gishirwaho n'uwugurisha. Inguzanyo y'igihe kirekire irishurwa ku rutonde rw'ukwishura rwategekanijwe kandi iguma ku nyungu idahinduka.

Umutahe Ukora: amafaranga y'igihe gito agenewe gufasha mu bikenewe mu bikorwa nk'ugucungera ububiko, gutanga umushahara, n'ibindi bikorwa vy'amahera vy'igihe gito.